

Informatieblad van de
Evangelisch-Lutherse gemeente Zutphen
(preekplaatsen Zutphen, Tweekelo en Hengelo)

40^e jaargang, nr 3

augustus – oktober 2020

Kerkgebouw

Beukerstraat 10, 7201 KP Zutphen tel.: 0575-516593

Postadres: Korte Beukerstraat 15, 7201 KP Zutphen

Secretariaat: ELG Zutphen, p/a Heeckerenlaan 24

7203 BC Zutphen; e-mail: janvanbeijeren@planet.nl

Kerkdiensten in Zutphen

Elke zondag om 10.15 uur

Predikant

Mw. ds. Louisa Vos, Backermark 59, 8016 LJ Zwolle

tel.: 06-44113497; e-mail: louisa.vos@gmail.com

Ledenadministratie

Dhr. Peter Folmer, Ramshof 19, 7232 DA Warnsveld

tel.: 0575-521437; e-mail: peter@folmer-pruis.nl

Koster

Dhr. Peter van der Zalm, Rossinistraat 10, 7204 NX Zutphen

tel.: 0575-523838

Cantor

Mw. Agnes Bedeker, Van Hoornlaan 52, 7207 JL Zutphen

tel.: 0575-527845; e-mail: a.b.bedeker@online.nl

Organist

Dhr. Jan de Ruiter, tel.: 06-50228776; ruiterjade@hotmail.com

Website: www.luthersegemeentezutphen.nl

info@luthersegemeentezutphen.nl

Wie op **facebook** zit en "Lutherse gemeente Zutphen" intikt komt op onze site.

Er is ook een directe link , die staat onderaan pag.2..

Namen, telefoonnummers en e-mailadressen van de kerkenraadsleden vindt u in het Kerkenwerkboekje.

Inhoud

Overweging	3
Trouwen	6
Nieuw leven	6
Bedankt!	7
Geboorte en de heilige Doop	7
Coronatijd I	7
Coronatijd II	8
Zingen?	9
Afscheid een kerkenraadslid	9
Nog een afscheid	10
Religie zal niet verdwijnen	10
Gemeenschap de Heiligen in tijden van Corona	15
Coronatijd in Twente	17
Vijfenzeventig jaar later	19
Kerkdiensten in de komende tijd	20
Nagekomen bericht: synode verkiezing in jan 2020	22

Overweging

In deze overweging luisteren we naar de woorden van diaken David Rojas Martines naar aanleiding van Black Lives Matter. Ik vond zijn tekst op de website van de Lutherse Wereld Federatie. Hieronder een (hier en daar vrije) vertaling.

"We kunnen niet terug naar hoe het was"

"Mama, ik kan niet ademen"

Het is de rustige, groene tijd na Trinitatis, en in Minnesota schijnt de zon tot laat gedurende het Nachtgebed, de Compline, terwijl we leven in een waas van zweterige kleding, zonovergoten huid en explosieve, rommelende stormen.

Vier weken geleden werd George Floyd vermoord door de politie in Minneapolis. De volgende dag, toen de onweerswolken boven Minneapolis neerdaalden, vloog mijn buurt in brand. Rechtvaardige woede deed de mensen ontbranden op straat, terwijl eeuwen van onderdrukking losbarstten.

Een week voor de opstand, begon ik mijn werk als diaken bij de Holy Trinity Lutheran Church in de Longfellow-buurt van Zuid Minneapolis, Minnesota, VS,

In de vroege ochtenduren na de eerste nacht van revolutionaire acties, bevond ik me in een roes van gebroken glas en rook terwijl ik het kleine stukje van mijn appartement naar het kerkgebouw liep. Er was een constant geluid van helikopters en ik wist dat mijn stad uit gloeiend steenkool-as bestond, klaar om opnieuw te ontbranden.

Op deze nieuwe ochtend was het as die alles wat mooi leek, bedekte. Druipend water uit brandblussers verdrong valse verhalen. Toen ik op de heilige grond van het inheemse Lakota volk liep, wat nu Minnesota heet, had ik geen gebeden meer. En zodoende daagde ik God uit en ik eindigde met een schorre keel en brandende ogen en schreeuwde in de leegte totdat ik hees was. In een onverschillige wereld was mijn schreeuw: "MAMA! IK KAN NIET ADEMEN!".

Eenmaal in de kerk spendeerde ik uren aan het op orde brengen van het gebouw, met vreemden aan mijn zijde. We wisten allemaal dat een tweede nacht van opstanden betekende dat de deuren van de kerk open zouden moeten zijn, zodat de kerk als dokterspost kon dienen. De gehele dag in het oude gebouw, zonder elektriciteit, badend in zweet, deden we ons uiterste best om een genereuze vloed van donaties te organiseren.

Toen de avond aanbrak, zat ik buiten om op adem te komen en ik verwelkomde een zachte maar sterke wind. Deze ogenschijnlijk vredige avondstond bedroog me. Toen de schemering viel begon opnieuw het angstaanjagende geluid van helikopters en het knallen. Geuren van angst – pepperspray zweefde in de prikkende ogen en kelen om ons heen. Ik stond aan de rand van het kerkterrein en was niet in staat om iets anders te doen dan observeren en getuigen. Het felle licht raakte al snel verduisterd in rook.

Mensen renden gedesoriënteerd naar onze deuren in de hoop dat we ze konden helpen. En ik realiseerde me dat er op het seminarie geen lessen waren geweest hoe ik melk moest gieten over de ogen en monden van onze met traangas bestookte tieners.

Onder een boom zag ik een man van mijn leeftijd, waarschijnlijk in andere omstandigheden een evenwichtige man. Nu hilde hij, gebroken. Het enige wat ik kon doen was naast hem neer knielen en herhalen: "Je leeft. Je ademt. Ik ben er voor je."

Ik schrijf dit vanuit mijn kantoor met airconditioning, om het met je te delen. Vandaag is mijn kantoor een ruimte die, hoewel grotendeels kaal, geen dichte ramen meer heeft waar prachtige zonnestralen naar binnen sijpelen. Ik werk niet langer 24 uur per dag en onze kerkgemeenschap is niet langer in overlevingsmodus. Gedurende de laatste paar weken heeft de Holy Trinity Lutheran Church geleerd hoe we onze nooddienst kunnen stroomlijnen door basisbenodigdheden aan te bieden om de afgebrande winkels in onze buurt te steunen. Ik merk echter dat ik inmiddels wegraak van wat nu al weer een eeuwigheid geleden lijkt, omdat ik opnieuw ten prooi val aan de status quo.

Vanwege mijn bijzonderheden als Mexicaanse immigrant in-en-uit-en-tussenin-status in de VS, hebben veel mensen in mijn kringen me verteld dat ik niet geroepen ben of misschien nu nog niet. Vele anderen hebben me verteld dat ik wel geroepen ben – voor een tijd als deze. Zelf twijfel ik. Als ik bij het Morgengebed het kruisteken maak en voordat de dag in volle haast begint, geloof ik doorgaans wel dat ik naar deze plek wordt geroepen.

Mijn immigratie status in de VS is een grote puinhoop die ik probeer weg te vegen zoals de goedbedoelende mensen de straatkunst van demonstranten wegspoelden. In mijn haast naar normaliteit weet ik heel goed dat onze Afro-Amerikaanse broeders en zusters in dit land eeuwenlang onderdrukking hebben doorstaan en dat ik mezelf niet kan laten toestaan terug te vallen in passiviteit – in wat 'normaal' is. We kunnen deze hedendaagse lynchpartijen niet toestaan, we kunnen niet toestaan dat het terroriseren van zwarte lichamen doorgaat.

Als we zeggen dat we niet racistisch zijn, bedriegen we onszelf en zit de waarheid niet in ons. Maar als we onze zonde belijden, is God trouw en rechtvaardig. Het is nodig dat we bekennen. Het is nodig dat we ons bekeren. Er moet veel gebeuren. Ds. Louisa Vos

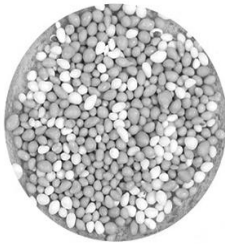
Trouwen

Op 6 oktober 1995 ontvingen Marjon en ik de zegen over onze relatie. Een burgerlijk huwelijk was voor 2 mannen of 2 vrouwen toen nog niet mogelijk. Dat kan sinds 1 april 2001. Die stap kwam er bij ons nooit van. Inmiddels hebben we drie kinderen gekregen, en inmiddels ook een schoondochter. 6 oktober a.s. is de kerkelijke zegening 25 jaar geleden. Die dag zal het er dan van gaan komen: trouwen voor het stadhuis! We kijken er, samen met onze kinderen, naar uit. Gelukkig hadden we al voor de coronatijd besloten om het in klein gezelschap te vieren. Wat in oktober wel of niet kan, we wachten het rustig af. In ieder geval wilde ik u graag op de hoogte stellen van dit heuglijke feit.

Ds. Louisa Vos

Nieuw leven!

Op vrijdag 24 juli werden we verrast door het volgende bericht: *Gisteravond is Ayrin, dochter van mw. Sima Ghiasi en dhr. Farzad Khani, geboren in het ziekenhuis van Zutphen!* Namens de gemeente wenst ook de redactie van De Omroeper de ouders van harte geluk met dit geschenk. Zondag 26 juli kwamen moeder en kind thuis (in het AZC), zodat Farzad verstek moest laten gaan in onze dienst. Maar dat is op 2 augustus méér dan goed gemaakt: Na zijn handen degelijk te hebben ontsmet toonde Farzad twee rollen beschuit, een pakje boter en een doosje roze muisjes. De familie is al goed ingeburgerd, mag je concluderen. Vóór de dienst werden die in het gemeentecentrum gesmeerd en belegd. Na de dienst bleef ieder op zijn/haar eigen stoel zitten, en na nogmaals de handen te hebben ontsmet deelde Farzad aan alle

Heeeeerlijk!

kerkgangers een beschuit met muisjes uit. Hééééerlijk! Jammer genoeg had ik dit keer geen fototoestel bij me, anders had ik er stellig een feestelijk plaatje van geschoten. Deze komt van het internet. Jan van Beijeren

Bedankt!

Mw. Sima Ghiasi en dhr. Farzad Khani hebben me laten weten heel blij en dankbaar te zijn vanwege alle hartelijke felicitaties bij de geboorte van hun dochter Ayrin. Bij dezen breng ik hun dank graag over. De steun, in vele opzichten, in woord en daad, doet hen goed en helpt hen bij alles wat ze tegen komen.

Moelijk zijn de omstandigheden waarin zij in het AZC wonen. U kunt zich dat misschien wel voorstellen. Gezocht is naar een tijdelijk onderkomen voor het jonge gezin. Inmiddels is duidelijk dat Sima, Farzad en Ayrin een tijdelijk onderkomen zullen hebben bij mw. en dhr. van Meurs (Gerrie en Chris), wonende te Gorssel. Het is fantastisch dat ze in de komende periode in rustiger omstandigheden, met meer ruimte en privacy zullen kunnen wonen. Dank, dankbaarheid en vreugde!

Wij wensen zowel Sima, Farzad, Ayrin als Gerrie en Chris een goede tijd toe. Laten we hen gedenken in onze gebeden.

Ds. Louisa Vos

Geboorte en de Heilige Doop

We zijn verheugd over de geboorte van Ayrin, dochter van mw. Sima Ghiasi en dhr. Khany, geboren te Zutphen op 23 juli 2020. Ayrin is een prachtig meisje dat door haar ouders en door de gemeente van harte is ontvangen als een geschenk van God. Mw. Ghiasi en dhr. Farzad hebben aangegeven ernaar te verlangen dat hun dochter wordt gedoopt. De Heilige Doop zal plaatsvinden in de dienst op zondag 13 september.

In het geloof dat zij leven onder Gods zegen, wensen we Sima, Farzad en Ayrin een goede toekomst toe, in vrijheid, gezondheid en geluk. Namens de kerkenraad, ds. Louisa Vos

Coronatijd I

Zondagmorgen 8 maart kwamen we voor het laatst als gemeente in Zutphen bijeen, voordat de coronamaatregelen van kracht werden. We hebben de laatste maanden veel meegemaakt, in ons persoonlijke leven, of via de verhalen van anderen. Er zijn veel

schokkende dingen gebeurd, zoals de vaststelling dat veel mensen in de zorg wekenlang onbeschermd hebben moeten werken. Ondernemers die hun zaken kapot zagen gaan. En al die mensen die ziek werden, overleden. Of misschien wel weer beter werden, maar echt beter zijn ze nog niet. Nog maandenlang kunnen mensen last hebben van klachten. En hoe zal het daarna zijn? Verdriet, vragen, kritiek, meningsverschillen: we werden en worden er soms door bestormd. Waar is rust te vinden, waar troost: Dwars door de woeste krachten, de angst, de wanhoop heen klinken de woorden van Jezus: "Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven. Neem mijn juk op je en leer van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Dan zullen jullie werkelijke rust vinden, want mijn juk is zacht en mijn last is licht" (Mattheus 11: 28-30). Is dit een gemakkelijk woord van Jezus, te gemakkelijk? Misschien is het antwoord gelegen in dit: laten we Jezus' woord voluit toelaten, in ons verstand, ons hart, onze ziel. Maar helpt het om de coronatijd door te komen. Als u het mij vraagt: er is geen andere weg ten leven, geen andere weg die toekomst heeft. Ds. Louisa Vos

Coronatijd II

De kerkenraad is er heel gelukkig mee, dat er op zeer beperkte schaal sinds enige weken weer kerkdiensten in onze kerk kunnen worden gehouden. Daarbij gelden wel een aantal beperkingen: om de anderhalve meter afstand te kunnen handhaven zijn er maar 15 plaatsen beschikbaar (omdat je ook niet aan het middenpad mag zitten). Als u naar de kerk wilt, moet u zich van te voren even aanmelden bij de secretaris (liefst per e-mail, met opgave van de gewenste datum, of data, janvanbeijeren@planet.nl, eventueel telefonisch). Vooralsnog lijkt het dat er ruimte genoeg is. Bij de ingang moeten uw handen ontsmet worden. Ieder krijgt een eigen plaats aangewezen. Ook boven zijn nog enkele plaatsen. Aanvankelijk is geprobeerd de diensten ook op de website te zetten, maar helaas krijgen we dat met de beschikbare apparatuur en menskracht niet voor elkaar.

Wel kunt u de kerkdiensten, net als voorheen, volgen via de app “kerkdienst gemist”, maar daar is alleen het geluid beschikbaar, geen beeld. Maar zoals u weet: In den beginnen was.... niet het *beeld*, maar het *Woord*!

Ook het vergaderen door de kerkenraad is lastig; de kerkenraad komt op 1 september voor het eerst in lange tijd weer bij elkaar, in de kerk, niet in het gemeentecentrum. We zullen zien hoe dat in de praktijk bevalt. Jan van Beijeren

Zingen?

“Niet zingen” was de boodschap van de afgelopen maanden.

Voor de Cantorij is dat een hele opgave. Ik merkte dat uit veel reacties van cantorijleden die het ook jammer vonden.

Steeds als vanaf het orgel een voorspel klinkt voel ik een diepe ademhaling opkomen met direct de reactie: Niet doen!

Toch wordt er nagedacht over de toekomst.

Willen wij in september weer gaan zingen?

Hoe gaat dat er uitzien?

Maar de mogelijkheid

bestaat nog steeds dat het niet gaat lukken als er weer meer beperkingen komen.

Het enige wat erop zit is: Moed houden.

Dat wens ik ons allen toe.

Agnes Bedeker

Afscheid van een kerkenraadslid

Alweer een heel tijdje geleden heeft de kerkenraad kennis genomen van het besluit van dhr. Frederik Hillebrink om na het beëindigen van zijn termijn als kerkenraadslid niet voor een nieuwe periode beschikbaar te zijn. Per 1 augustus beëindigde dhr. Hillebrink zijn kerkenraadlidmaatschap.

De kerkenraad respecteert dat besluit natuurlijk, maar wil ook uitspreken dat erg jammer te vinden. En er is zeker ook begrip voor, omdat het combineren van het kerkenraadlidmaatschap met je gezin en je werk in toenemende mate onverenigbaar bleken. Er is grote erkentelijkheid voor het werk dat dhr. Hillebrink de afgelopen jaren voor onze gemeente en in het bijzonder voor de diaconie heeft gedaan. De kerkenraad hoopt in de toekomst in incidentele gevallen nog eens een beroep op hem te kunnen doen voor een advies. De kerkenraad dankt hem hartelijk voor zijn inzet als diaken en als collega-kerkenraadslid.

Jan vB.

Nog een afscheid

Helaas moeten we ook afscheid nemen van Sandra van der Zalm. Gedurende een lange periode heeft zij schoonmaakwerkzaamheden in de kerk en het gemeentecentrum verricht. Dat werk gebeurt veelal in het verborgene, maar is daarom niet minder belangrijk. In verband met haar studie heeft Sandra haar werkzaamheden in de kerk per 1 augustus beëindigd. De kerkenraad is Sandra heel dankbaar voor haar inzet om de kerk zo goed mogelijk schoon te houden en wenst haar veel succes bij de voortzetting van haar studie. Een opvolg(st)er is nog niet gevonden. Jan vB

Religie zal niet verdwijnen

In NRC-Handelsblad stond op de zaterdag voor Pinksteren dit jaar een lijvig artikel van Bas Heijne, naar aanleiding van een interview met mw. Elaine Pagels, één van Amerika's beroemdste godsdienst-wetenschappers. Zij schreef een (ook in het Nederlands vertaald) boek *Waarom religie blijft*. Aan dat artikel ontleen ik een aantal gedachten die ik met u wil delen.

Het christendom is niet altijd zo dogmatisch geweest, zegt zij, en hoeft dat ook niet te zijn.

Prof. Dr. Elaine Pagels

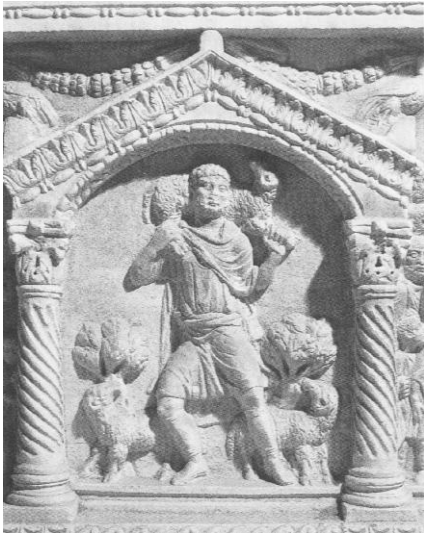
Godsdienst gaat niet alleen over wat mensen geloven, het moet ook gaan over hun ervaringen. Zij werd in de jaren '70 van de vorige eeuw vooral bekend door haar studie

"De Gnostische Evangeliën", over de in 1945 door een Egyptische boer gevonden religieuze teksten, waaronder "geheime evangeliën", die door de kerkvaders uit de begintijd van het christendom als "ketteren" werden veroordeeld. Die teksten wierpen echter een verrassend nieuw licht op de leefwereld van "andersdenkende" christenen. Ze schreef ook over de oorsprong van Satan, en de evangeliën van Thomas en Judas. Daarin geeft zij aan waarom ze de thema's in die geheime evangeliën die voor haar van groot belang zijn bestudeert. En over het persoonlijke belang van de religie. Zij schrijft dat als je over zulke zaken schrijft dat altijd gebeurt met medeneming van je eigen persoonlijke ervaringen. Zij verloor betrekkelijk kort na elkaar haar zoon en haar man. Daarover te spreken valt haar, ook na dertig jaar nog altijd zwaar.

Afkomstig uit een atheïstisch milieu kwam ze als 14-jarige in contact met Billy Graham, die haar in contact bracht met ervaringen waarvan zij geen vermoeden had. Ze ontdekte dat de menselijke verbeelding je in staat stelt onbekende werelden te verkennen, op avontuur te gaan. En zo de wereld van de conventies achter je te laten. Ze vertelt dat als een bevrijding te hebben ervaren, en de vraag die haar bleef intrigeren was: waarom zijn die religieuze verhalen zo krachtig? En in haar boeken antwoordt ze: die verhalen geven vorm aan onuitgesproken angsten en verlangens. En die zijn van alle tijden. Ook de vroegste christenen worstelden met zulke vragen. In die tijd bestond er nog geen "christelijk systeem", er waren veel verschillende groepen met heel eigen opvattingen over wie Jezus was; hun diensten zijn heel verschillend, ze baseren zich op verschillende teksten. De diversiteit is heel groot, maar die is in later tijd volkomen onderdrukt. Dat leidt er toe dat in de tweede eeuw het martelaarschap wordt verheerlijkt, volgens haar omdat andere geluiden worden weggedrukt. In teruggevonden teksten zijn volgens haar veel argumenten te vinden *tegen* het martelaarschap.

God stuurde zijn Zoon om voor onze zonden te sterven, Hij wil dat wij leven. Daaruit concludeert zij dat je dus heel goed tegenover de Romeinse overheid kon ontkennen christen te zijn, in plaats van je te laten executeren om zo een plaats in de hemel te verdienen.

In de eerste eeuwen was daarover volgens haar volop debat. Heijne reageert dan met te stellen dat de geschiedenis van het christendom laat zien dat veel christenen niet van die diversiteit gediend zijn. Velen zochten (en zoeken nog steeds) houvast in dogma.

*Jezus en het verloren schaap
Van een 4^e-eeuwse Romeinse sarcofaag
In de eerste eeuwen van het christendom
Waren dergelijke afbeeldingen heel populair.*

Mw. Pagels vindt dat een traditionele houding, waar veel mensen tegenwoordig genoeg van hebben. Zo'n opvatting van geloven is volgens haar beperkt, sleets en spreekt niet meer aan op een krachtige, vitale manier, omdat die niets te maken heeft met de wereld waarin wij nu leven.

Het is je vastklampen aan een christendom dat onveranderlijk is. Details zouden veranderen maar de essentie onveranderd blijven. Als student zei ze tegen een (Lutherse) hoogleraar dat zij de essentie van het christendom wilde onderzoeken. Hij antwoordde: waarom denk je dat er een essentie is?

Het christendom van nu is het resultaat van eeuwen aan tradities, rituelen, gebeden, psalmen en liederen. Dat alles is aan verandering onderhevig en dat is maar goed ook; anders zou het ons vandaag niets meer te zeggen hebben.

Heijne suggereert dat haar studies van de geheime evangeliën door velen worden beschouwd als een aanmoediging tot een minder dogmatische manier van geloven, meer spiritueel van karakter. Zij reageert: ik schrijf voor mensen als ikzelf, met behoefte aan spiritualiteit, maar die zich beperkt voelen door institutionele vertegenwoordigers van hun geloof: de kerken. In de VS bestond in het begin van de vorige eeuw een sterke Protestantse

fundamentalistische beweging met een dogmatisch en doctrinair karakter.

*Afbeelding van een esoterisch
inwijdingsritueel in een Romeins
mozaiek uit de 1^e eeuw*

Godsdienst werd daarin
gezien als een verzameling

stevige antwoorden. Maar de teksten die ik begon te bestuderen werkten ontregelend. Meer dan 1600 jaar werden die geheime teksten als ketters beschouwd. Maar voor mij voegen ze een nieuwe dimensie toe, al hebben de meeste geen rol in de kerkgeschiedenis gespeeld. En zij vervolgt:

Je kunt je afvragen waarom een liefhebbende God het nodig vindt een man te laten martelen en doden voor onze zonden. Dat klinkt op het eerste gezicht heel vreemd, maar niet als je het ziet als een manier om zin te geven aan een verschrikkelijke gebeurtenis.

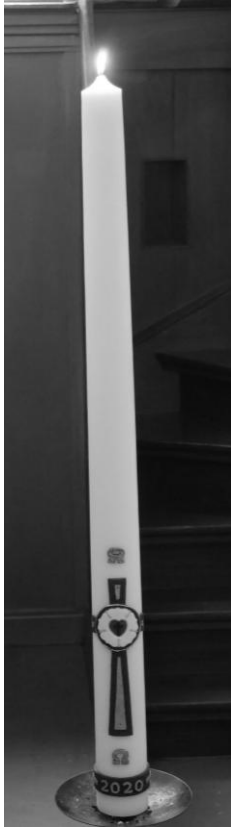
Een leermeester die onschuldig wordt gemarteld en gedood, tegen de achtergrond van een cultuur waarin het begrip "offeren aan de goden" vertrouwd is.

Heijnen reageert: Het lijkt dat voor u geloof vooral een kwestie is van het leven vormgeven door middel van onze verbeeldingskracht. En dat kan zowel betekenis geven als een kwelling zijn.

Mw. Pagels beaamt dat. Sommigen zien zoiets vreselijks als de dood van je kind als een straf van God, het gevoel van schuld zit diep in onze cultuur. Maar in andere culturen wordt daar anders tegenaan

gekeken. Er zijn andere manieren om met zo'n verschrikkelijke gebeurtenis om te gaan. Je daarvan bewust te zijn werkt tot op zekere hoogte bevrijdend.

Het gesprek gaat verder over de gnostische teksten, waarin meer nadruk ligt op de innerlijke beleving dan op het dogma. Het licht is volgens het evangelie van Thomas binnen in ons. En elders: Wij komen voort uit het licht. Daaruit blijkt volgens haar de overtuiging

(of de hoop) dat onze levens een intrinsieke waarde hebben. En ze citeert Paul Tillich die zei dat mensen denken ofwel vanuit niets te zijn ontstaan en naar het niets terug te keren, of dat we ergens vandaan komen en ergens naar toe gaan, om te laten zien dat beide opvattingen het product zijn van de menselijke verbeelding. Religie zal volgens mw. Pagels niet verdwijnen. We leven niet alleen maar empirisch, maar bij onze ervaringen spelen ook andere dingen een rol: ze worden mede gevormd door onze verbeelding, fantasie, onze verlangens, dromen, angsten en wat daar allemaal mee samenhangt. Daardoor is de neiging tot religie zo diep geworteld in de psyche, dat het idee dat godsdienst ooit zal verdwijnen een illusie is. Ook in verbeelding is waarheid te vinden. Met Marianne Moore noemt zij het geloof te vergelijken met een denkbeeldige tuin met echte paden. In de liturgie gaat het over uiterst reële zaken, als geboorte, huwelijk, dood. Zij waarschuwt ervoor dat geloof geen dwangbuis mag zijn. Godsdienst gaat niet alleen om wat je

gelooft; juist de praktijk is heel belangrijk: de dienst, het ritueel, het gezamenlijk vieren. En dat juist omdat er zoveel is dat we niet weten, staat aan het eind van het interview. Ik heb naar aanleiding van dit interview het boek aangeschaft en uitgelezen. Het trof me

als een ontroerend levensverhaal, dat je lang aan het denken zet, juist ook over je eigen opvattingen.

Wie het boek wil lezen kan het bij mij lenen.

Jan van Beijeren

Waarom religie blijft is een uitgave van Ten Have.

Het volgende artikel stond in het gemeenteblad van elg Arnhem, en is met toestemming van de auteur overgenomen.

Gemeenschap der heiligen in tijden van corona

In de afgelopen maanden is een brede discussie op gang gekomen over allerlei vragen rond de eredienst in coronatijd. Die stroom is voorlopig nog niet opgedroogd. Wat intrigeert in bijna al die beschouwingen is, dat steeds weer het niet met elkaar in één ruimte kunnen verkeren en elkaar niet kunnen voelen vanwege de nodige afstandelijkheid als de heftigste pijn wordt beleefd. Wij hebben plotseling aan den lijve moeten ervaren dat wij gemeenschapsdieren zijn. De versoepeling van de lock down wordt dan ook gevierd als een soort bevrijding. Dat is het in ieder geval zeker voor wie in vrijwel absoluut isolement verkeerden, zoals in verpleeghuizen bijvoorbeeld. Maar ook voor wie alleen huizen en ongewild kluizenaars werden.

Het loont de moeite om die ervaring dat wij niet zonder enigerlei vorm van gemeenschap blijken te kunnen leven, niet achter ons laten en weer denken terug te kunnen keren naar 'normaal'. Het loont daarom de moeite om – in ons kerkelijke verband – stil te staan bij de waarde van fysieke bijeenkomsten. Alleen al het gegeven dat de deelname daaraan niet vrijblijvend is. Wij moeten ons melden, er wordt op ons gerekend. En als we besluiten alsnog toch maar niet te gaan, dan hinderen wij anderen in hun verlangen naar kerkelijke gemeenschap, want onze gebouwen zijn nu veelal te klein om allen te kunnen ontvangen. Gemeenschap is dus, heel primair, rekenen met elkaar. De vraag is daarom hoe wij onze gemeenschapsviering zo kunnen vormgeven dat zij in alle beperking toch, of misschien wel juist, een gestalte is van verplichtende

gemeenschap die het eigen welbevinden mede zoekt in het welbevinden van de ander. Dat beproeven wij vanaf de eerste zondag van juli ook in de Lutherse Gemeente Arnhem. Maar wel zien wij om diezelfde reden in juli en augustus nog af van de viering van de Maaltijd van de Heer. Hieronder daarom enkele overwegingen die daarop reflecteren.

Van die verplichtende
gemeenschap in de eredienst
is de Maaltijd van de Heer
voor volgelingen van Jezus
het teken bij uitstek. Vanaf
het eerste begin is die
samenkomst van lofzang en
gebed, van breken en delen
als het hart van de
gemeente van Jezus beleefd.
Een fysieke bijeenkomst
waarin het ritueel en de
symboliek van aanreiken,

nemen, lofprijzen, zegenen, breken en delen niet kan zonder de nabijheid van fysieke ingrediënten en fysieke anderen. Anderen in wie de Ander-met-een-hoofdletter zich te kennen en zich uit handen geeft. Dat wil zeggen gemeenschap oefent, de gemeenschap van de heiligenⁱ, zoals de apostel Paulus de gemeenten in zijn brieven aanspreekt. Die tafelgemeenschap van de door Christus bijeen geroepen heiligen begint met het aandragen van de ingrediënten, de gaven die wij offeren: brood en wijn waarin al onze gaven begrepen zijn: gebedsintenties, gaven voor de voedselbank, geld. Een ritueel waarin de fysieke nabijheid van de anderen en de Ander gesymboliseerd wordt. Zo wordt stap voor stap het ritueel van de Maaltijd gevierd en komen we stap voor stap dichterbij Christus en bij elkaar. Wij noemen dat gebeuren een 'sacrament', een heilsgeheim. In dat licht is het tekenend dat in de vroege kerk de geloofsleerlingen voor hun doop niet mochten deelnemen aan de Maaltijd van de Heer. Sterker nog: voor het begin van de eucharistie

moesten ze de kerk verlaten. De bekroning van de gemeenschap in de maaltijd en zelfs het aanschouwen ervan was iets waar ze nog naar toe moesten leven. Soms wel drie jaar lang!

Misschien is in deze tijd van grote afstandelijkheid en zelfs quarantaine omwille van het gevaar van besmetting die ieder van ons onwetend kan overdragen, de beste manier om de Maaltijd van de Heer te eren: uitzien naar de tijd dat het weer kan. Oefenen in verwachtend uitzien is ook een houding die bij uitstek bij de Maaltijd van de Heer past. Jezus zelf zei immers: 'doe dit totdat ik kom'! Nu is het tijd om het wachten op zijn komst op een nieuwe manier te leren. Te groeien in verlangen en solidair te zijn met zovelen in de wereld die verlangen naar Gods koninkrijk op aarde, maar intussen dreigen te bezwijken aan het geweld dat onze aarde regeert, zowel in de natuur als in de samenleving. Ons bewuste gemis kan onze solidariteit verdiepen.ⁱⁱ

Ds. Hans Uytenbogaardt

ⁱ Mensen en dingen die voor een specifiek doel 'apart' worden genomen en daaraan toegewijd.

ⁱⁱ Met dank aan Arnoud Huijgen en Edward Slot, Nederlands Dagblad, 31 maart 2020; en aan Tom Wright, God en de pandemie, Kok Boekencentrum 2020, besproken door Sjoerd Mulder in dagblad Trouw, 24 juni 2020

Coronatijd in Twente

We hadden zulke mooie plannen om, onder het motto 'met het oog op Bevrijding', met de Oudkatholieke statie samen de periode van de Veertigdagentijd tot en met Pinksteren te vieren.

Op Aswoensdag hadden we daar al een begin mee gemaakt en op zondag Invocabit vierden we nog een lutherse dienst waarvan bleek, na half maart, dat het de laatste zou zijn want toen kwam de landelijke 'lockdown' en leek het of het leven vast liep. Een vreemde ervaring voor lutheranen niet alleen omdat er geen vieringen meer waren maar ook omdat de lofzang, die tijdens de vieringen veelvuldig klinkt, verstomde. Immers Luther leerde ons al dat de muziek een geschenk van God is die de ziel vrolijk maakt en de duivel verjaagt

Het is heel bijzonder het hoe snel de kerken de digitale mogelijkheden ontdekten en ter hand namen. Voorbeelden in ons midden en rondom ons te over! Ook in Twente lukte het om de dienst van 3 mei, zondag Jubilate, digitaal gestalte te geven. Ds. Frans Wiersma, cantores Heleen Steenbergen en Gerrit Baas en organist Jaap Vonk maakten samen met cameraman Ronny Langhorst (van RTV-Oost) de opnames voor deze dienst, waarin psalm 66 klonk 'Breek aarde uit in jubelzangen' en het Evangelie van Johannes 10 werd gepredikt 'Wie binnenkomt door de deur is de herder van de schapen luisteren naar zijn stem' en we afsloten met 'Om voor elkaar te zijn uw hart en mond'.

Toch bleef de pandemie maar voortduren en pas vanaf 1 juni werd het weer mogelijk om diensten te houden, weliswaar op 1,5 meter afstand en met maximaal 30 personen.

De Lebuïnuskapel werd door pastoor Cortvriendt en zijn vrouw heringericht conform de eisen van het RIVM en op zondag 14 juni vond er weer een Oudkatholieke dienst plaats. Een beetje vreemd die 1,5 meter afstand en de oudkatholieke parochianen keken dan ook eerst de kat uit de boom. Er waren 9 kerkgangers waaronder twee predikanten en een cantor van lutherse signatuur.

Dat het 'kat uit de boom kijken' ook lutheranen niet vreemd was bleek uit het vervolg, want hoewel wij op de eerstvolgende eerste zondag ook weer van de Lebuïnuskapel gebruik hadden kunnen maken lukte het ons niet om e.e.a. op zo'n korte termijn weer op de rails te krijgen. Maar de eerste zondag van augustus gaf voldoende ruimte om weer een dienst te organiseren. Na een uitnodiging aan zo'n kleine dertig geregelde kerkbezoekers waarin gemeld werd dat de diensten weer hervat zouden worden en ook de geldende RIVM-regels werden aangegeven, melden zich 12 personen voor de dienst van zondag 2 augustus.

Het was even wennen, een dienst waarin je niet alleen letterlijk op afstand van elkaar zit en waarin alleen de 'voorzanger' maar mag zingen (hij wel, zoals ds. Nico Pronk zei). Maar door 'beurtspraak' kunnen de kerkgangers wel degelijk bij de viering betrokken worden. Zo hoorden we het Evangelie van Matteüs 14 over de vijf

broden en twee vissen, vierden we samen het sacrament van de tafel en sloten we af met 'Zeven was voldoende, vijf en twee'. Over vijf weken hopen we weer een dienst te houden waarin onze eigen predikant ds. Louisa Vos zal voorgaan. Zo pakken we de draad weer op en houden we toch weer de lofzang gaande!

Gerrit Baas, voorzitter werkgroep Hengelo.

Vijfenzeventig jaar later

In het vorige nummer van De Omroeper hebt u kunnen lezen over de bevrijding van Zutphen. Met de bevrijding was weliswaar de oorlog voorbij, maar de nasleep ervan duurde nog jaren. De wederopbouw van de verwoestingen in de stad, maar ook het herstel van de lichamelijk en mentaal uitgeputte bevolking.

In september 1945 vertrok een groep van zo'n 600 Nederlandse kinderen van 6 tot 12 jaar op uitnodiging naar Zweden, om daar gedurende 8 maanden bij pleeggezinnen te verblijven om aan te

sterken. En daar waren ook Zutphense kinderen bij.

Ik kende deze geschiedenis helemaal niet.

Transport met koelwagens naar Scandinavië

In Contact, het huis-aan-huisblad dat in deze regio wordt verspreid, van 29 juli 2020 trof

ik een artikel van Alize Hillebrink, die een boek schreef over deze episode, getiteld Weemoed en Verlangen. Daarin beschrijft zij onder meer hoe de Zutphenees Henk Terink als 11-jarige in Zweden terecht komt. Afkomstig uit een gezin met 16 kinderen, wonend in een klein huisje in de LievenHeerssteeg, weet hij niet wat hem in Zweden overkomt.

Bij zijn pleegfamilie - waar hij de jongste telg was - werd hij zo liefderijk onthaald en verwend, dat het, toen het tijd werd om naar Nederland terug te keren, slechts met krachtdadig optreden lukte

hem in de trein te duwen die de kinderen naar Kiel zou brengen. Vandaar ging het met bussen terug naar Zutphen, waar ze op de Zaadmarkt door hun familie werden verwelkomd. JvB
Weemoed en Verlangen is uitgegeven bij Uitgeverij Hermans; de verschijningsdatum is 18 augustus.

Kerkdiensten in de komende tijd

De diensten in de lutherse kerk beginnen om 10.15 uur, die in de Walburgiskerk om 10 uur, tenzij anders aangegeven.

23 augustus

Lutherse kerk
 Walburgis

11^e zondag na Trinitatis groen

ds. H. Günther *onderhoudsfonds*
 ds. R. Heins, HA

30 augustus

Lutherse kerk
 Walburgis

12^e zondag na Trinitatis groen

mw. ds. L. Vos *jeugdwerk KiA*
 mw. ds. I. Pijpers

6 september

Luthers kerk
 Walburgiskerk
 16.00 u vesper

13^e zondag na Trinitatis groen

mw. ds. P. Akerboom-R. *wereld diac. KiA*
 ds. R. Heins

13 september

Luthers kerk
 Walburgiskerk

14^e zondag na Trinitatis groen

mw. ds. L. Vos *diaconie*
 ds. R. Heins

20 september

Luthers kerk
 Wijngaard startzondag: ds. Pijpers, Heins en mw. Bekkers

15^e zondag na Trinitatis groen

dr. D. Akerboom *zending KiA*

27 september

Luthers kerk
 Walburgiskerk

16^e zondag na Trinitatis groen

mw. ds. L. Vos HA *vredesweek*
 mw. Ds. Pijpers

4 oktober
Luthers kerk
Walburgiskerk

17^e zondag na Trinitatis **groen**
mw. ds. P. Akerboom-R. *Israëlzondag KiA*
ds. R. Heins
16.00 u Vespers

11 oktober
Luthers kerk
Walburgiskerk

18^e zondag na Trinitatis **groen**
mw. ds. L. Vos oogstdienst, *voedselbank*
mw. ds. I. Pijpers, HA

18 oktober
Luthers kerk
Walburgiskerk

19^e zondag na Trinitatis **groen**
ds. F.A. Wiersma *Lutherstichting*
ds. R. Heins

25 oktober
Luthers kerk
Walburgiskerk

20^e zondag na Trinitatis **groen**
ds. W. Sarolea *hospice*
ds. F. Oosterwijk

1 november
Lutherse kerk

Walburgiskerk

21^e zondag na Trinitatis **groen**
mw. ds. L. Vos, gedachtenisdienst HA
najaarszendingscoll. KIA
ds. Heins, ds. Pijpers, mw. Bekkers
gedachtenisdienst

8 november
Lutherse kerk
De Wijngaard
Walburgiskerk

1^e zondag vd Voleinding **groen**
dr. D. Akerboom *project diaconie*
mw. ds. I. Pijpers
vesper

15 november
Lutherse kerk
De Wijngaard

2^e zondag vd Voleinding **groen**
ds. F.A. Wiersma *Polen*
ds. R. Heins

Diensten in de Johanneskerk Tweekelo
Nog geen gegevens bekend

Diensten in de Lebuïnuskapel, Hengelo

6 september	mw. ds. L. Vos
4 oktober	mw. ds. L. Vos
1 november	ds. F.A. Wiersma

Middagpauzediensten

In september beginnen ook de middagpauzediensten weer, elke donderdag om 12.15 uur in de lutherse kerk:

<i>datum</i>	<i>voorganger</i>	<i>organist</i>
3 september	ds. W. Stolte	H. Kloosterboer
10 september	ds. S.A. Meijer	J. de Ruiter
17 september	ds. J. van Houwelingen	J. van Beijeren
24 september (vredesweek)	mw. ds. D. van Alphen- Ubbens	J. Bruin
1 oktober	ds. C. Bochanen	A. Klein Hulze
8 oktober	ds. J. Boer (Nunspeet)	A. van Dam
15 oktober	mw. pastor G. Pols	T. de Mik
22 oktober	dhr. R. de Boer	J. de Ruiter
29 oktober	Mw. N. Bilder, LdH	H. Kloosterboer
5 november	mw. ds. I.M. Pijpers- Hoogendoorn	T. van Hoogdalem
12 november	mw. R. Bekkers	H. Wormeester
19 november	ds. R.W. Heins	T. van Hoogdalem
26 november (adventsviering)	ds. W. Stolte	A. Klein Hulze

Op de valreep nog een berichtje van de lutherse synode:

Verkiezingen Lutherse synode in januari 2020

Voor 1 oktober 2020 kunnen gemeenteleden aangemeld worden of zichzelf aanmelden bij de kerkenraad van hun gemeente. Dit ter voorbereiding van de verkiezingen voor de lutherse synode in januari 2020.

Bankrekening Diaconie:

NL74ABNA 055 41 58 094 t.n.v. Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zutphen

Bankrekening Evangelisch-Lutherse Gemeente Zutphen:

NL18ABNA 048 63 42 522 t.n.v.

Kerkrentmeester van de ELGZ te Almelo

Financiële bijdrage De Omroeper:

Postgiro NL72INGB 000 092 02 24 t.n.v. Evangelisch-Lutherse Gemeente te Zutphen
o.v.v. "voor de Omroeper"

Autodienst:

Wilt u opgehaald worden om naar de kerk te gaan? Belt u dan uiterlijk een dag tevoren naar Jos Petersen (0575-511543).

Gegevens preekplaats Tweekelo:

Johanneskerk, Tweekelerweg 110, 7547 RN Enschede

Kerkrentmeester Tweekelo:

Mw. F.A. van Dijk

Duivenvoorde 20; 7608 KW Almelo; tel.: 0546- 825059

e-mail: f.a.vandijk@utwente.nl

NL65RABO 012.22.89.986 t.n.v. ELG Enschede

Contactadressen Tweekelo:

Mw. P. Veerman - de Graav, Gentiaan 15, 7521 BE Borne

tel. : 074-2662998;

Gegevens preekplaats Hengelo:

Lebuïnuskerk, Dorpsmatenstraat 40, 7551 BV Hengelo

De directe link facebook: <https://www.facebook.com/Lutherse-Gemeente-Zutphen-1774720556083227/>

Kopij voor het volgende nummer inleveren: uiterlijk zaterdag 31 oktober 2020 bij de redactie p/a : janvanbeijeren@planet.nl

Indien onbestelbaar:

Retouradres:

Heeckerenlaan 24
7203 BC Zutphen
